

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૨૯૯/૨૦૧૩,

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૧૩૫/૨૦૦૧ માં

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિજય મનોહર સહાય

તથા

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના

૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના
૫	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના

=====

વિજયા બેંક....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ચંદ્રકાંત દેવજીભાઈ પટેલ....સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી ઉદય આર ભટ્ટ, વકીલ અપીલકર્તા(ઓ) નંબર ૧ તરફે

શ્રી અશોક એલ શાહ, વકીલ સામાવાળા(ઓ) નંબર ૧ તરફે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિજય મનોહર સહાય

તથા

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

તારીખ: ૦૮/૦૫/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિજય મનોહર સહાય)

૧. અમે અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઉદય ભટ્ટ અને સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી અશોક શાહને સાંભળ્યા છે.

૨. કેસની ટૂંકી હકીકતો એ છે કે:

અરજદાર ઓગસ્ટ, ૧૯૭૪ માં સામાવાળા-બેંકની સેવામાં જોડાયા હતા. અરજદારનું છેલ્લું પોસ્ટિંગ અમદાવાદ ખાતે રિલીફ રોડ શાખાના સિનિયર મેનેજર તરીકે હતું. અરજદારે તારીખ ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૨ ના રોજ રાજીનામું આપીને સામાવાળા બેંકમાં તેમની સેવા બંધ કરવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી હતી, જે સામાવાળા-બેંક દ્વારા તારીખ ૩૦ માર્ચ ૧૯૯૩ થી સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. જ્યારે અરજદારે સામાવાળા-બેંકમાંથી અકાળ નિવૃત્તિ મેળવવા માટે પોતાનું રાજીનામું આપ્યું હતું, ત્યારે કોઈ વોલન્ટરી રિટાયરમેન્ટ સ્કીમ અથવા અન્ય કોઈ પેન્શન સ્કીમ અસ્તિત્વમાં નહોતી. તારીખ ૦૧/૦૪/૧૯૯૩ થી સામાવાળા-બેંકમાંથી તેમની અકાળ સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ પર, અરજદારે નિયમિત પ્રોવિડન્ટ ફંડ અને ગ્રેયુઈટી પેટે તેમની લેણી રકમો મેળવી હતી. પ્રોવિડન્ટ ફંડની લેણી રકમ અને ગ્રેયુઈટીની લેણી રકમ સિવાય, અરજદારે સ્વૈચ્છિક રીતે નિવૃત્ત થવાની પરવાનગી મળ્યા બાદ અન્ય કોઈ લેણી રકમ અથવા લાભો મેળવ્યા ન હતા.

અરજદારનો કેસ એવો છે કે જે સમયે તેમણે સ્વૈચ્છિક અકાળ નિવૃત્તિ લીધી હતી, તે સમયે ઇન્ડિયન બેંક્સ એસોસિએશન, વર્કમેન યુનિયન અને ઓફિસર્સ એસોસિએશન અને સામાવાળા-બેંક સહિતની વિવિધ બેંકોના મેનેજમેન્ટ વચ્ચે વાટાઘાટો ચાલી રહી હતી. ઇન્ડિયન બેંક્સ એસોસિએશન અને વર્કમેન યુનિયનો અને ઓફિસર્સ એસોસિએશન વચ્ચેની વાટાઘાટો તારીખ ૨૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૩ ના રોજ પતાવટમાં પરિણમી હતી, જેમાં પ્રથમ વખત પેન્શન સ્કીમ દાખલ કરવામાં આવી હતી. સામાવાળા-બેંકે તારીખ ૨૯ ઓક્ટોબર ૧૯૯૩ ની પતાવટ મુજબ પેન્શન સ્કીમ દાખલ કરવાના મેટરમાં તારીખ ૦૨ જૂન ૧૯૯૪ નો તેનો પરિપત્ર નંબર ૧૨૨/૧૯૯૪ પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો.

અરજદારે તારીખ ૦૨ જૂન ૧૯૯૪ ના પરિપત્ર નંબર ૧૨૨/૧૯૯૪ ના ફક્ત ૨, ખંડ (iii) પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે, જે નીચે મુજબ વંચાય છે :—

"૨(iii) નિવૃત્ત કર્મચારીઓ, જેઓ ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૫ ના રોજ અથવા તે પહેલાં બેંકની સેવામાં હતા અને ૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૮૬ ના રોજ અથવા તે પછી, પરંતુ ૧ નવેમ્બર, ૧૯૯૩ પહેલાં નિવૃત્ત થયા છે તેઓ પણ ૧.૧૧.૧૯૯૩ થી માસિક પેન્શન અને કોમ્પ્યુટેશન સુવિધા માટે હકદાર છે, શરતે કે તેઓ નિર્ધારિત ફોર્મેટમાં તેના માટે જાતે અરજી કરે અને મેળવેલ રસીદની તારીખથી રિફંડની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૬% ના સાદા વ્યાજ સાથે

બેંક પ્રોવિડન્ટ ફંડ ફાળો, તે પર મળેલા વ્યાજ સહિત
રિફંડ કરે."

અરજદારનો કેસ છે કે સામાવાળા-બેંકના ચેરમેનને સંબોધિત તારીખ ૧૯ મે ૨૦૦૦ ના પત્ર દ્વારા, તારીખ ૩૦ જૂન ૧૯૯૪ ની અરજી પર વિચાર કરવા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી, અને સાથે જ, કર્ણાટક હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદાને બહાલ રાખતા સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા વિશે સામાવાળા-બેંકના ચેરમેનનું ધ્યાન દોર્યું હતું.

૩. એમ કહી શકાય નહીં કે તેઓ અકાળ નિવૃત્ત થયા હતા. જોકે અકાળ નિવૃત્ત શબ્દનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, અમને ડર છે કે સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆત કે તેઓ પેન્શન માટે હકદાર હતા તે અમે સ્વીકારી શકતા નથી. અમે અપીલકર્તાના વકીલની રજૂઆત સાથે સંમત છીએ કે અરજદારે તારીખ ૧૦.૦૯.૧૯૯૨ ના પત્ર દ્વારા ફરજ પરથી રાજીનામું આપ્યું હતું.

૪. અમે આ રજૂઆત સાથે સહમત છીએ અને તેથી આ ગ્રાઉન્ડ પર પણ વિદ્વાન સિંગલ જજે પિટિશન મંજૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે.

૫. પેન્શન સ્કીમ, ૧૯૯૫ માત્ર ૧૯૯૫ માં ઘડવામાં આવી હતી અને સૂચિત કરવામાં આવી હતી અને તેમ છતાં પેન્શન સ્કીમ, ૧૯૯૫ એવા કર્મચારીઓને પણ લાગુ કરવામાં આવી હતી જેમણે ૧૯૯૫ પહેલાં સામાવાળા-બેંકની સેવા

છોડી દીધી હતી. ઉપર ટાંકેલી પેન્શન સ્કીમ, ૧૯૯૫ ની કલમો ૧૪ અને ૨૨ અસ્તિત્વમાં ન હતી જ્યારે અરજદારે બેંકના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને તારીખ ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૨ નો તેમનો પત્ર સુપરત કર્યો હતો. તેથી, જ્યારે અરજદારે બેંકના ચેરમેન અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટરને તારીખ ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૨ નો પત્ર આપ્યો હતો, ત્યારે તેમને રેગ્યુલેશન ૨૦ હેઠળના 'રાજીનામું' અને 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' અથવા 'અકાળ નિવૃત્તિ' વચ્ચેના તફાવતનું કોઈ જ્ઞાન નહોતું કારણ કે વાસ્તવમાં સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ અથવા અકાળ નિવૃત્તિની કોઈ જોગવાઈ નહોતી.

૬. જ્યારે સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ અથવા અકાળ નિવૃત્તિની કોઈ જોગવાઈ નહોતી અને તેથી રાજીનામું એ રાજીનામું છે અને ચોક્કસ શરતની ગેરહાજરીમાં તેને સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિમાં રૂપાંતરિત કરી શકાય નહીં. તેથી શીલકુમાર જૈનના કેસને આ કેસની હકીકતોમાં લાગુ કરી શકાય નહીં.

૭. નીચેના કારણોસર અરજદારનું સેવામાંથી રાજીનામું એ વિજયા બેંક (એમ્પ્લોઈઝ) પેન્શન રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૯૫ ના ખંડ ૨૯ માં જોગવાઈ કર્યા મુજબ સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ સમાન ગણાશે નહીં:

૧. અરજદારે વિજયા બેંક (એમ્પ્લોઈઝ) પેન્શન રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૯૫ ના ખંડ ૨૯ માં નિર્ધારિત કર્યા મુજબ સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ માટે ૨૦ વર્ષની લઘુત્તમ લાયકાતની સેવા પૂર્ણ કરી ન હતી;

૨. અરજદારે તારીખ ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૨ ના તેમના રાજીનામા પત્રમાં માત્ર એક મહિનાની નોટિસ આપી હતી;

૩. રાજીનામું પત્ર નિમણૂક સત્તાધિકારીને સુપરત કરવામાં આવ્યું ન હતું;

૪. રાજીનામું પત્ર નિમણૂક સત્તાધિકારી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું ન હતું પરંતુ વહીવટી કચેરી એટલે કે ડિવિઝનલ મેનેજર, અમદાવાદ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું.

તારીખ ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૯૨ ના રોજ એટલે કે જે તારીખે અરજદારે પોતાનું રાજીનામું પત્ર આપ્યું હતું, તે દિવસે અરજદાર વિજયા બેંક (ઓફિસર્સ) સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ, ૧૯૮૨, જે ૩૧ માર્ચ ૧૯૯૧ સુધી સુધારવામાં આવ્યા હતા, તેના દ્વારા સંચાલિત હતા. સર્વિસ રેગ્યુલેશનના રેગ્યુલેશન ૨૦ નીચે મુજબ વંચાય છે:—

"૨૦. [૧] રેગ્યુલેશન ૧૬ ના પેટા-રેગ્યુલેશન (૩)

ને આધીન, બેંક કોઈપણ અધિકારીને ત્રણ મહિનાની

લેખિત નોટિસ આપીને અથવા તેના બદલામાં ત્રણ

મહિનાનું મહેનતાણું ચૂકવીને તેની સેવાઓ સમાપ્ત કરી

શકે છે.

(૨) કોઈપણ અધિકારી સેવા છોડવા અથવા બંધ કરવા અથવા રાજીનામું આપવાના તેના ઈરાદાની લેખિતમાં પ્રથમ નોટિસ આપ્યા વિના બેંકમાં તેની સેવા છોડશે નહીં અથવા બંધ કરશે નહીં. જરૂરી નોટિસનો સમયગાળો ત્રણ મહિનાનો રહેશે અને આ વિનિયમોમાં સૂચવ્યા મુજબ સક્ષમ સત્તાધિકારીને સુપરત કરવામાં આવશે.

શરતે કે સક્ષમ સત્તાધિકારી ત્રણ મહિનાનો સમયગાળો ઘટાડી શકે છે અથવા નોટિસની જરૂરિયાત માફ કરી શકે છે."

૮. એમ.આર. પ્રભાકર અને અન્ય વિરુદ્ધ કેનરા બેંક અને અન્ય ના કેસમાં જે (૨૦૧૨) ૯ એસસીસી ૬૭૧ માં નોંધાયેલ છે તેમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે રાજીનામું અને નિવૃત્તિ/સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ વચ્ચેનો તફાવત આપ્યો છે જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"૧૪. અમારા મતે, અપીલકર્તાઓ સેવામાંથી નિવૃત્ત થયા નથી, પરંતુ સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું છે. અપીલકર્તાઓએ એવો કેસ બનાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' ની કાયદાકીય વ્યાખ્યાની

ગેરહાજરીમાં અથવા 'રાજીનામું' ના કાયદેસર રીતે નિર્ધારિત પરિણામોની ગેરહાજરીમાં, તેને સેવાનો સ્વૈચ્છિક ત્યાગના અર્થમાં સમજવું જોઈએ. એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' અને 'રાજીનામું' વચ્ચે કોઈ તફાવત હોઈ શકે નહીં અને તે અભિવ્યક્તિઓને તેમના સામાન્ય શાબ્દિક અર્થમાં સમજવાની હોય છે.

૧૫. અમને અપીલકર્તાઓ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો સ્વીકારવામાં મુશ્કેલી જણાય છે. રેગ્યુલેશન ૨(વાચ) હેઠળની વ્યાખ્યાના ખંડમાં કોઈ અસ્પષ્ટતા નથી જેણે કાયદેસર રીતે 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' ને 'નિવૃત્તિ' તરીકે લાવ્યું છે. જોકે સર્વિસ જ્યુરિસ્પ્રુડન્સમાં 'રાજીનામું' નો ખ્યાલ જાણીતો છે, તેમ છતાં તેને રેગ્યુલેશન ૨(વાચ) હેઠળ 'નિવૃત્તિ' ની વ્યાખ્યામાં લાવવામાં આવ્યો નથી. વધુમાં, 'રિટાયર્ડ' અને 'રિટાયરમેન્ટ' શબ્દો તેમના અર્થોમાં થોડી સમાનતા ધરાવે છે, પરંતુ 'રાજીનામું' નહીં. રેગ્યુલેશન ૨૯(૧)(એ) માં ખાસ કરીને 'નિવૃત્તિ' અભિવ્યક્તિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે અને 'રાજીનામું' અભિવ્યક્તિને વ્યાખ્યા ખંડમાં અથવા

રેગ્યુલેશન ૨૯(૧)(એ) માં સામેલ કરવામાં આવી નથી.
અમારે આ મુદ્દા પર વધુ મહેનત કરવાની જરૂર નથી,
કારણ કે આ બે વિભાવનાઓ 'રાજીનામું' અને 'નિવૃત્તિ'
વચ્ચેનો તફાવત, સમાન બેંકિંગ રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૯૫ ના
સંદર્ભમાં, સનવર મલ (ઉપર મુજબ) માં આ કોર્ટ સમક્ષ
વિચારણા માટે આવ્યો હતો, જેમાં આ કોર્ટે 'રાજીનામું'
અને 'નિવૃત્તિ' શબ્દો વચ્ચે તફાવત કર્યો હતો અને નીચે
મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

'૯. સામાન્ય વ્યવહારમાં "રાજીનામું" અને "નિવૃત્તિ"
શબ્દો અલગ-અલગ અર્થ ધરાવે છે. એક કર્મચારી ગમે
તે સમયે રાજીનામું આપી શકે છે, તેની નિમણૂકના
બીજા દિવસે પણ, પરંતુ નિવૃત્તિના કિસ્સામાં તે
વચનિવૃત્તિની ઉંમર પ્રાપ્ત કર્યા પછી અથવા સ્વૈચ્છિક
નિવૃત્તિના કિસ્સામાં લાયકાતની સેવા પૂર્ણ કર્યા પછી
જ નિવૃત્ત થાય છે. રાજીનામું અને નિવૃત્તિની અસર એ
હદ સુધી છે કે ત્યાં રોજગારનો વિરોધ થાય છે પરંતુ
સર્વિસ જ્યુરિસ્પ્રુડન્સમાં બંને અભિવ્યક્તિઓ અલગ
રીતે સમજાય છે. વિનિયમો હેઠળ, "રાજીનામું" અને
"નિવૃત્તિ" અભિવ્યક્તિઓ વિવિધ હેતુઓ માટે કાર્યરત

કરવામાં આવી છે અને વિવિધ અર્થો ધરાવે છે. અહીં પેન્શન સ્કીમ એકચુરિયલ ગણતરી પર આધારિત છે; તે એક સ્વ-ધિરાણ યોજના છે, જે અંદાજપત્રીય સહાય પર આધાર રાખતી નથી અને પરિણામે તે પોતે જ એક સંપૂર્ણ કોડ બનાવે છે. આ યોજના મુખ્યત્વે નિવૃત્ત થયેલા લોકોને આવરી લે છે કારણ કે સેવામાંથી રાજીનામું આપનાર કર્મચારીઓની સરખામણીમાં તેમના પ્રોવિડન્ટ ફંડ ખાતામાં ક્રેડિટ બેલેન્સ વધારે હોય છે. વધુમાં, રાજીનામું માલિક અને સેવકના સંબંધોનો સંપૂર્ણ અંત લાવે છે જ્યારે સ્વૈરિછક નિવૃત્તિ ભૂતકાળની સેવાને ધ્યાનમાં રાખીને નિવૃત્તિના લાભો આપવાના હેતુઓ માટે સંબંધ જાળવી રાખે છે. તેવી જ રીતે, રાજીનામાનો સ્વીકાર એ એમ્પ્લોયરના વિવેકબુદ્ધિ પર નિર્ભર છે જ્યારે નિવૃત્તિ એ બેંક દ્વારા ઘડવામાં આવેલા વિનિયમો/નિયમોના સંદર્ભમાં સેવાની પૂર્ણતા છે. સેવાની લંબાઈને ધ્યાનમાં લીધા વગર રાજીનામું આપી શકાય છે જ્યારે સ્વૈરિછક નિવૃત્તિના કિસ્સામાં, કર્મચારીએ નિવૃત્તિ લાભો માટે લાયકાતની સેવા પૂર્ણ કરવી પડે છે.'

(ભાર ઉમેર્યો)

ઉપર જણાવેલા ચુકાદામાં, આ અદાલતે એવું પણ ઠરાવ્યું છે કે સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિની વિરુદ્ધમાં રાજીનામું આપવા માટે વિવિધ માપદંડો અને ધોરણો અને તેના અપવાદો છે. તે સંદર્ભમાં, રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૯૫ ના રેગ્યુલેશન ૨૨ ના વ્યાપ પર પણ વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો અને કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

"૯. ...અમારા મતે, રેગ્યુલેશન ૨૨ એવા કર્મચારીઓની ગેરલાયકાત માટેની જોગવાઈ કરે છે જેમણે સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું છે અને જેમને સેવામાંથી બરતરફ અથવા દૂર કરવામાં આવ્યા છે. તેથી, અમને સામાવાળા વતી કરવામાં આવેલી દલીલોમાં કોઈ ગુણવત્તા જણાતી નથી કે રેગ્યુલેશન ૨૨ આવા વર્ગના કર્મચારીઓને બહાર રાખીને બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ વિરુદ્ધ મનસ્વી અને અતાર્કિક વર્ગીકરણ કરે છે. અમે જે અભિપ્રાય લીધો છે તેને આ કોર્ટના રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ સેસિલ ડેનિસ સોલોમન (૨૦૦૪) ૯ એસસીસી ૪૬૧ ના કેસના ચુકાદા દ્વારા સમર્થન મળે છે. નિષ્કર્ષ કાઢતા પહેલા અમે જણાવી શકીએ કે ખંડ ૨૨ એ કથિત મુજબ દંડના સ્વરૂપમાં નથી. તે માત્ર એવા કર્મચારીને ફંડનો સભ્ય

બનવા માટે અયોગ્ય ઠેરવે છે જેણે સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું છે. આવા કર્મચારીઓએ તેમના નિવૃત્તિ લાભો વહેલા મેળવી લીધા છે. પેન્શન સ્કીમ, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, માત્ર બીજા નિવૃત્તિ લાભની જોગવાઈ કરે છે. તેથી કથિત મુજબ આવા કર્મચારીઓ પર દંડ લાદવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. પેન્શન સ્કીમ માત્ર નિવૃત્ત થયેલા લોકો માટે રોકાણનો માર્ગ પૂરો પાડે છે. તેમને તેમની બચત મૂકવા માટેનો માર્ગ પૂરો પાડવામાં આવે છે અને એક શરત તરીકે જે પાત્રતાના માપદંડના સ્વરૂપમાં વધુ છે, તે યોજના તેમાંથી કર્મચારીઓની આવી શ્રેણીને અયોગ્ય ઠેરવે છે."

૯. નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે **શીલકુમાર જૈન વિરુદ્ધ ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કો. લિ. જે (૨૦૧૧) ૧૨ એસસીસી ૧૯૭** માં નોંધાયેલ છે તે કેસના નિર્ણય પર વિચાર કર્યા પછી એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે **યુકો બેંક વિરુદ્ધ સનવર મલ જે (૨૦૦૪) ૪ એસસીસી ૪૧૨** માં નોંધાયેલ છે તે કેસના નિર્ણય પર પુનર્વિચારની જરૂર છે. ચુકાદાનો સંબંધિત ભાગ આ પ્રમાણે વંચાય છે:

"૧૮. અપીલકર્તાઓ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે શીલકુમાર જૈન (ઉપર મુજબ) પર ભારે આધાર રાખ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે તે ચુકાદાના પ્રકાશમાં, સનવર

મલ (ઉપર મુજબ) માં આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર પુનર્વિચાર કરવાની જરૂર છે. અમને અપીલકર્તાઓ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆત સ્વીકારવામાં મુશ્કેલી જણાય છે.

૧૮. અમે શીલકુમાર જૈન (ઉપર મુજબ) માં નિર્દેશ કરી શકીએ છીએ કે આ કોર્ટ વીમા યોજના સાથે કામ કરી રહી હતી અને પેન્શન યોજના સાથે નહીં, જે બેંકિંગ ક્ષેત્રમાં લાગુ પડે છે. બંને યોજના અને રેગ્યુલેશનની જોગવાઈઓ એકસમાન નથી. શીલકુમાર જૈન કેસ (ઉપર મુજબ) માં, પેરા ૫ નો ઉલ્લેખ કરતી વખતે, આ અદાલત એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે તે 'રાજીનામું' અને 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' વચ્ચે તફાવત કરતું નથી અને તે માત્ર એટલી જોગવાઈ કરે છે કે જે કર્મચારી તેની સેવા છોડવા અથવા બંધ કરવા માંગે છે તે 'રાજીનામું' અથવા 'સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ' સમાન છે. જ્યારે, બેંકોને લાગુ પડતા કેનરા બેંક (ઓફિસર્સ) સર્વિસ રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૭૯ ના રેગ્યુલેશન ૨૦(૨) માં, વીમા નિયમોના પેરા ૫ થી વિપરીત, 'રાજીનામું' શબ્દનો ખાસ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. વધુમાં, એ પણ નોંધવું જોઈએ કે, તે ચુકાદામાં, આ કોર્ટે પેરા ૩૦ માં ઠરાવ્યું હતું

કે કોર્ટે દરેક કેસમાં વૈધાનિક જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરવું પડશે કે કર્મચારીની સેવાની સમાપ્તિ રાજીનામા દ્વારા સમાપ્તિ હતી કે સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ દ્વારા સમાપ્તિ હતી.

૨૦. અપીલકર્તાઓ, જ્યારે તેમના રાજીનામા પત્રો આપ્યા હતા, ત્યારે તેઓ રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૭૯ દ્વારા સંચાલિત હતા. રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૭૯ ના રેગ્યુલેશન ૨૦(૨) માં સેવામાંથી રાજીનામા અંગેની બાબત હતી અને તેઓએ તે જોગવાઈના પ્રકાશમાં તેમનું રાજીનામું આપ્યું હતું. અમારો એવો મત છે કે અપીલકર્તાઓ તારીખ ૨૯.૧૦.૧૯૯૩ ના વૈધાનિક સેટલમેન્ટ/જોઈન્ટ નોટમાં અથવા રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૯૫ હેઠળ તેમની તરફેણમાં કોઈ પૂર્વ-અસ્તિત્વમાં રહેલા અધિકારો દર્શાવવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. અપીલકર્તાઓએ ૧.૧૧.૧૯૯૩ પહેલા સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું અને તેથી, તેઓ વૈધાનિક સેટલમેન્ટ, તારીખ ૨૯.૧૦.૧૯૯૩ ની જોઈન્ટ નોટ અને રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૯૫ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા ન હતા. તેઓ રેગ્યુલેશન્સ ૧૯૯૫ ના લાભનો દાવો કરવા માટે તેમની તરફેણમાં કોઈ પૂર્વ-અસ્તિત્વમાં રહેલા કાનૂની, વૈધાનિક અથવા મૂળભૂત અધિકારો સ્થાપિત કરી શક્યા

નથી. પરિણામે, અપીલકર્તાઓ દ્વારા તેમની દલીલોના સમર્થનમાં રેગ્યુલેશન ૨૯ અથવા રેગ્યુલેશન ૨૨ પર રાખવામાં આવેલ આધાર સ્વીકારી શકાય નહીં, કારણ કે તેઓ ૧.૧૧.૧૯૯૩ થી બેંકો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી પેન્શનની યોજના દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા નથી. "

જ્યારથી નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા કાયદો સ્થાયી કરવામાં આવ્યો છે, તેવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે રાજીનામું અને સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ બે અલગ-અલગ વિભાવનાઓ છે અને તેમને સરખાવી શકાય નહીં કારણ કે વિદ્વાન સિંગલ જજે શીલકુમાર જૈન (ઉપર મુજબ) ના કેસ પર આધાર રાખ્યો છે જે એમ.આર. પ્રભાકર અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અલગ પાડવામાં આવ્યો છે. અરજદારના રાજીનામાને માત્ર રાજીનામું જ ગણવામાં આવશે અને તેને સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ તરીકે ગણી શકાય નહીં અને તેથી, પેન્શનની ચુકવણી માટે અરજદારને કોઈ રાહત આપી શકાય નહીં.

૧૦. ઉપરોક્ત કારણોસર, આ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧૧૧૩૫/૨૦૦૧ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૦૩.૧૧.૨૦૧૨ નો ચુકાદો અને આદેશ રદ કરવામાં આવે છે. પક્ષકારોએ પોતપોતાનો ખર્ચ ભોગવવો.

(વી. એમ. સહાય, ન્યાયમૂર્તિ)

(કે. જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.